

DE VLAAMSE MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN
DE VLAAMSE MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over het afsprakenkader en ondersteuningsplan voor jongeren die in het kader van de jeugdhulpverlening in een onderwijsinternaat verblijven – definitieve goedkeuring

Samenvatting

Dit ontwerp van besluit handelt over het afsprakenkader en ondersteuningsplan dat opgesteld wordt voor jongeren die in kader van de jeugdhulpverlening verblijven in een onderwijsinternaat.

Dit ontwerp van besluit regelt de aangelegenheden bepaalt in artikel 14, §4 van het decreet van 16 juni 2023 over de onderwijsinternaten.

Dit ontwerp van besluit regelt de wijze waarop het afsprakenkader en ondersteuningsplan opgesteld wordt, wie hierbij betrokken wordt, wat de minimale inhoud is en wie het afsprakenkader en ondersteuningsplan dient te ondertekenen.

Bijlage:

- Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over het afsprakenkader en het ondersteuningsplan
- Advies van de Raad van State nr. 75.771/1 van 29 maart 2024
- Advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit van 12 april 2024.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Onderwijs en Vorming en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Beleidsveld: Onderwijsinternaten en samenwerkingsverbanden 1G1P

Beleidsmatige doelstelling: Kwaliteitsverbetering en stroomlijnen van de samenwerking tussen onderwijsinternaten en de jeugdhulpverlening

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

1. Het wetgevings- en taaladvies werd verleend op 5 februari 2024.
2. Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 31 januari 2024.
3. De Vlaamse Regering heeft haar eerste principiële goedkeuring verleend op 23 februari 2024 (met machtiging tot adviesaanvraag Raad van State).
4. Het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit werd verleend op 12 april 2024.
5. Het advies van de Raad van State (nr. 75.771/1) werd verleend op 29 maart 2024.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Om beter tegemoet te komen aan de noden van kinderen en jongeren die vanuit de jeugdhulpverlening verblijven in een onderwijsinternaat wordt een nauwe samenwerking opgezet tussen onderwijsinternaten en jeugdhulpaanbieders. Artikel 14 §4 van het decreet van 16 juni 2023 over de onderwijsinternaten bepaalt dat hiertoe voor iedere interne waarvan het verblijf kadert in de jeugdhulpverlening een afsprakenkader en ondersteuningsplan worden opgesteld. Het afsprakenkader en ondersteuningsplan zijn het resultaat van een kwaliteitsvol traject dat gelopen wordt met de jongere, zijn ouders, het onderwijsinternaat, jeugdhulpaanbieders en desgevallend de jeugdrechter en sociale dienst jeugdrechtbank. Dit gebeurt in co-creatie.

Het basisidee van het afsprakenkader en ondersteuningsplan is om te komen tot de realisatie van tijdige, zo mogelijk preventieve samenwerking waardoor onderwijsinternaten en jeugdhulpaanbieders samen beter tegemoet kunnen komen aan de noden van jongeren die verblijven in een onderwijsinternaat in kader van de jeugdhulpverlening.

Wat jeugdhulpverlening is, is bepaald in het decreet van 12 juli 2013 betreffende de integrale jeugdhulp. Uiteraard gaat het hier niet om elke jongere voor wie Jeugdhulp op één of andere een rol speelt. Cruciaal element is dat het 'verblijf' in het onderwijsinternaat kadert binnen de jeugdhulpverlening.

Om te vermijden dat deze kinderen en jongeren instromen in een onderwijsinternaat zonder voorafgaand overleg tussen onderwijsinternaat en jeugdhulpaanbieders, jeugdrechter en sociale dienst jeugdrechtbanken zonder dat het onderwijsinternaat over alle informatie beschikt, is er een kwaliteitsvolle aanmelding voorzien. Bij die kwaliteitsvolle aanmelding komen onderwijsinternaat, ouders, jongeren en jeugdhulpaanbieders tot afspraken over opvolging van de jongere, het verloop van het verblijf in het onderwijsinternaat en eventuele evolutie in zorgvraag en ondersteuning van de interne en het onderwijsinternaat vanuit één of meerdere welzijnsactoren. Voor sommige jongeren zullen afspraken over de opvolging volstaan, voor andere jongeren zal het nodig zijn dat er, soms, substantiële ondersteuning (inzet van personeel en middelen) vanuit welzijn komt.

Als resultaat van de kwaliteitsvolle aanmelding komen alle betrokkenen tot een afsprakenkader en ondersteuningsplan. Het afsprakenkader en ondersteuningsplan wordt gezien als de afspraak tussen de ondersteunende jeugdhulpaanbieders en het onderwijsinternaat. Er worden minstens afspraken gemaakt over opvolging van de situatie van de jongere en zijn verblijf in het onderwijsinternaat (evaluatiemomenten, contactpersonen, ...). In de situaties waarbij er vanuit jeugdhulpaanbieders ondersteuning (personeel en middelen) geboden wordt, worden er in het afsprakenkader en ondersteuningsplan concrete afspraken en garanties op die ondersteuning ingeschreven.

Vooraleer de jongere als interne kan ingeschreven worden (in reglementaire bewoording: het reglement door de betrokken persoon ondertekend kan worden) moet een afsprakenkader en

ondersteuningsplan opgemaakt zijn. We vermijden zo dat onderwijsinternaten geconfronteerd worden met situaties waarin ze geen inspraak hebben en/of er geen mogelijkheid is tot het inschakelen van snelle en duurzame ondersteuning. Door de ondersteuning van onderwijsinternaten, maar evenzeer door de verbeterde samenwerking en de continue afstemming tussen alle betrokken actoren (onderwijsinternaat, jeugdhulpactoren, kinderen/jongeren, ouders, ...) kunnen breuken in de schoolloopbaan en het hulpverleningstraject van de jongere beperkt of vermeden worden.

Met het besluit van de Vlaamse Regering van 26 januari 2024 tot toekenning van subsidies van de Vlaamse Gemeenschap voor het jaar 2024 aan verschillende organisaties in het raam van de samenwerkingsverbanden '1 gezin, 1 plan', wordt aan de samenwerkingsverbanden een extra opdracht toegekend, namelijk het samenwerken met en ondersteunen van de onderwijsinternaten. Deze opdracht situeert zich op 4 niveaus:

- Beleidsondersteuning: het versterken van het kwaliteitsvol verblijf ter verbetering van het welbevinden van de internen met ondersteuningsnoden, hun context en het internaatsteam;
- Teamondersteuning: inzetten op teamzorg en professionalisering in functie van internen met extra ondersteuningsnoden;
- Ondersteuning van de zorg voor internen: aan de hand van een afsprakenkader en ondersteuningsplan zorgen dat internen met ondersteuningsnoden en hun context, een link krijgen met gepaste hulp (cf. decreet van de onderwijsinternaten, artikel 14 en 15);
- Ondersteuning van de samenwerking tussen onderwijsinternaten & welzijnspartners: het ondersteunen van de bestaande en nieuwe samenwerkingen tussen onderwijsinternaten, welzijnspartners en eventuele andere relevante actoren.

Vanuit deze opdracht fungeren de samenwerkingsverbanden '1 gezin, 1 plan' als eerst aanspreekpunt voor de onderwijsinternaten. Er is hiervoor in 2024 een budget voorzien van 1.600.000 euro, dat verdeeld wordt onder de samenwerkingsverbanden. Er worden in 2024 stappen gezet om de opdrachten en financiering van de samenwerkingsverbanden '1 gezin, 1 plan' structureel te verankeren in regelgeving.

Dit besluit regelt de wijze waarop het afsprakenkader en ondersteuningsplan opgesteld worden, wie hierbij betrokken wordt, wat de minimale inhoud is en wie het afsprakenkader en ondersteuningsplan dient te ondertekenen.

Bij de bespreking van het decreet rechtspositie minderjarigen is door de kinderen en jongeren die nood hebben aan jeugdhulp opnieuw aangegeven dat zij zo gewoon mogelijk willen opgroeien. Het verblijf in een onderwijsinternaat, dat zich hiertoe engageert, is voor de leerlingen in kwestie een erg normaliserende manier om met een moeilijke situatie die een permanent verblijf thuis moeilijk maakt om te gaan. Onderwijsinternaten geven echter in de marge van de voorbereiding van dit besluit opnieuw aan dat de onkostenvergoeding die zij krijgen om te voorzien in de dagelijkse leef- en verblijfskosten van deze doelgroep onvoldoende hoog is om de uitgaven te dekken. Het Agentschap Opgroeien krijgt de opdracht om tegen begin mei 2024 daaromtrent een bevraging te finaliseren en een voorstel voor te leggen aan de Vlaamse Regering met het oog op een adequate financiering voor het schooljaar 2024-2025. Dit onderzoek heeft geen weerslag op het voorliggend besluit.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELN

Om tegemoet te komen aan het advies van de Raad van State werd de aanhef van het besluit aangepast. In de rubriek 'Rechtsgronden' wordt er nu verwezen naar artikel 14 van het decreet van 16 juni 2023 over de onderwijsinternaten in zijn geheel, de overbodige verwijzing naar het artikel 44 werd geschrapt en er is een verwijzing opgenomen naar artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

Daarnaast werd er, ook naar aanleiding van het advies van de Raad van State, in artikel 3, §1, 3° van het besluit verduidelijkt dat, in afwachting van een heroriëntering, de betrokken

jeugdhulpaanbieders voorzien in een substantiële bijkomende ondersteuning van het onderwijsinternaat. Aldus werd het woord 'welzijnsactoren' veranderd naar 'jeugdhulpaanbieders' om de rechtszekerheid te verhogen.

Aangezien de Raad Van State geen verdere opmerkingen heeft gegeven bij het besluit, blijven de overige bepalingen ongewijzigd en hiervoor wordt dan ook verwezen naar de toelichting bij de artikelen in de nota aan de Vlaamse Regering zoals goedgekeurd op 23 februari 2024.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

De introductie van het afsprakenkader en ondersteuningsplan heeft geen budgettaire meerkost daar er voor de uitvoering zal gewerkt worden met reeds toegekende budgetten (aan voorzieningen van Welzijn).

Er wordt bijgevolg geen bijkomende financiering toegekend aan de onderwijsinternaten en/of de betrokken jeugdhulpaanbieders.

De Inspectie van Financiën gaf een gunstig advies op 31 januari 2024.

B. ESR-TOETS

De ESR-toets is niet van toepassing op dit voorontwerp van besluit, want dit dossier bevat geen pps-project of maakt geen alternatief gefinancierde investeringen mogelijk.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor het algemeen beleid inzake personeel en organisatieontwikkeling, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de financiën van de lokale besturen, noch op personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de investeringen en schuld, en de ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

Met de definitieve goedkeuring van het ontwerp van besluit eindigt het legistiek traject.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over het afsprakenkader en ondersteuningsplan voor jongeren die in het kader van de jeugdhulpverlening in een onderwijsinternaat verblijven;
- 2° de Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand te gelasten dit besluit in extenso te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand,

Ben WEYTS